

χειρήματα, που άναφέρονται στή μελέτη μου, για νά μήν έπαναλαμβάνω τά ίδια λόγια καί έδω. Η Ελληνική γλώσσα καί Λογοτεχνία, τά Θρησκευτικά, ή Ιστορία, τά Μαθηματικά - Φυσιογνωστικά - Γεωπονικά, τά Τεχνικά, ή Μουσική κ.ά. μαθήματα που διδάσκονται στίς Παιδαγωγικές μας 'Ακαδημίες θά πρέπη νά έχουν καί πρόγραμμα γιά έξειδίκευσι τῶν σπουδαστῶν οί δποῖοι τό έπιθυμούν, ύποχρεωτική γιά 1-2 μαθήματα, καί προαιρετική ως πρός τά μαθήματα, που θά θελήσουν νά παραχωλουθήσουν οί ένδιαφερόμενοι, άν έχουν διαθέσιμο χρόνο. Μὲ τήν έξειδίκευσι μπορεί άν θέλωμε νά συνδυασθή καί ή έπιστημονική έρευνα στούς κλάδους που άναφέραμε, έρευνα που θά πρέπη νά είναι πάντως ύποχρεωτική προκειμένου γιά τά Παιδαγωγικά μαθήματα. Τό τελευταίο τοῦτο μὲ φέργει στό δεύτερο θέμα, που άφορά τήν άρτιωτέρα παιδαγωγική καί ψυχολογική κατάρτισι τῶν μελλόντων λειτουργῶν Α) βαθμού 'Εκπ.) σεως.

Είναι γεγονός δτι στό θέμα τῆς πλήρους έπιστημονικής δηλ. παιδαγωγικής καί ψυχολογικής καταρτίσεως τῶν σπουδαστῶν τῶν Παιδαγωγικῶν 'Ακαδημιῶν ύστερούσε πολὺ τό πρόγραμμα τοῦ διετοῦς κύκλου σπουδῶν. "Οσοι διδαχαν στίς Παιδαγ. 'Ακαδημίες διετοῦς κύκλου σπουδῶν γνωρίζουν πολὺ καλά δτι ή πληθώρα τῆς ίλης καί τῶν διαφόρων κλάδων τῶν Παιδαγωγικῶν καί ψυχολογικῶν μαθημάτων δὲν έπέτρεπαν παρά μᾶς φεγαλέα έξέτασι τῶν περισσοτέρων ἀπό τά προβλήματα τῶν μαθημάτων αὐτῶν. "Αγ καμιά φορά προσπαθούσαμε νά προχωρήσωμε σὲ βάθος, γιατί πιστεύαμε πώς αὐτὸ ήταν τό σωστό, μᾶς έμεναν πολλὰ θέματα ἀδίδακτα στό τέλος τοῦ έτους. Έτσι οι ἀπόφοιτοι τῶν Παιδαγωγικῶν 'Ακαδημιῶν ή θά έφευγαν κατά κανόνα μὲ έπιπολαία γεγική κατάρτισι, ίδίως στόν πρακτικό τομέα ή μὲ έλλιπή κατάρτισι, δταν οι διδάσκοντες έπιθυμούσαν νά έμβαθύνουν στά διδασκόμενα. Καί αὐτὸ συγέναινε περισσότερο στά Παιδαγωγικά μαθήματα καί τήν Ψυχολογία, δηλ. στούς κλάδους έκείνους ἀκριβῶς, δπου θά έπρεπε νά είναι άρτια καταρτισμένοι. Ήσολὺ δὲ φοβοῦμαι πώς τό ίδιο θά συμβῇ καί μὲ τό πρόγραμμα τριετοῦς κύκλου σπουδῶν, άν έπιμείνωμε νά περιληφθοῦν σὲ αὐτὸ μαθήματα ή έγκτητες που ποσοτικά καί ποιοτικά δὲν έχουν νά προσφέρουν καί πολλὰ πράγματα στούς σπουδαστάς. Οι Παιδαγωγικές 'Ακαδημίες είναι καί πρέπει νά παραμείνουν ίδρυματα, δπου πρώτα καί πάνω ἀπό δλα θεραπεύεται η Παιδαγωγική 'Επιστήμη. Καί άν μὲ ρωτοῦσαν αὲ περίπτωσι καθιερώσεως μᾶς μονάχα έξειδικεύσεως - ύποχρεωτικής γιά δλους - ἀδισταχτα θά ύποστηριζα τήν έξειδίκευσι στά Παιδαγωγικά καί τήν Ψυχολογία! Τόν λειτουργό κάθε βαθμίδος, κατ' έξοχήν δμως τόν λειτουργό τῆς Α) βαθμού 'Εκπαίδεύσεως τόν θέλομε έπιστήμονα έκπαιδευτικό, ίκανδη νά κατανοή τήν παιδαγωγική έπιστήμη που βασικά ἀσκεῖ - πρέπει νά ἀσκή στήν πρᾶξι - ίκανδη νά παρακολουθῇ τίς έξειδεις καί τίς προόδους της, ίκανδη νά σκέπτεται καί νά θέτη ύπό δοκιμασία κάθε νέαν ίδεα, μέθοδο καί σύστημα παίδευτικό μὲ τήν άμεροληψία που ταιριάζει στόν πραγματικόν έπιστήμονα, ίκανδη νά πειραματίζεται δφοδα καί μὲ άνεπτυγμένο τό συγαίσθημα τῆς εύθύνης πάνω στά ποικίλα προβλήματα που ύποδεικνύει η παιδαγωγική θεωρία καί θέτει η καθημερινή παιδαγωγική έμπειρία καί πρᾶξι.

Καταλήγομε λοιπόν στό συμπέρασμα, δτι, άν θέλωμε δ λειτουργός τῆς Α) βαθμού 'Εκπαίδεύσεως νά ἀσκή σὲ δλη του τήν πληρότητα τό παίδευτικό του έργο καί δχι μονάχα έργο διδακτικό, είναι πρώτιστη ἀνάγκη νά αύξηθοῦν σημαντικά οί ώρες τῆς διδασκαλίας τῶν Παιδαγωγικῶν καί Ψυχολογικῶν μαθημάτων καί νά κατανεμηθοῦν στό πρόγραμμα στά τρία χρόνια σπουδῶν κατά τόν πιὸ έπωφελή τρόπο. Εἰδικώτερα θά θέλωμε νά προσεχθοῦν τά έξής έπι μέρους προβλήματα:

α) Τό πρόβλημα τῆς ψυχολογικής μορφώσεως τῶν σπουδαστῶν.

"Η θεωρητική ψυχολογική μόρφωσι πρέπει νά ἀρχίσῃ ἀπό τοῦ 1ου έτους καί νά συνδυάζεται εύκαιριακά καί σκόπιμα μὲ τήν πρακτική ψυχολογική μόρφωσι τῶν σπουδαστῶν. "Οπως είναι φυσικό θά προηγηθῇ η γνῶσι τῆς Γενικής Ψυχολογίας καί

Θά δοθούν εύκαιριες για συστηματική ψυχολογική παρακολούθηση των ψυχικών έκδηλώσεων των ανθρώπων κάθε ήλικίας, για να είναι ουσιαστική η ψυχολογική των κατάρτιση, που θα αποτελέσῃ έτσι τὸ σωστὸ ὑπόβαθρο για τὴν παραπέρα ψυχολογική τους γνῶση τῆς Ψυχολογίας του Παιδιοῦ καὶ τοῦ Ἐφήβου, που θὰ διδαχθῇ στὸ 2ο καὶ 3ο ἔτος σπουδῶν. Ἐνίστε τῆς θεωρητικῆς διδασκαλίας ὡρισμένων ψυχολογικῶν θεμάτων θὰ προηγήσται ἡ ψυχολογική παρακολούθηση τῶν παιδιῶν μέσα στὴν αἴθουσα διδασκαλίας ἢ στὴν αὐλὴ κατὰ τὰ διαλείμματα, τὸ παιχνίδι καὶ τὶς ἀσκήσεις σωματικῆς ἀγωγῆς, ἢ στοὺς διδακτικοὺς καὶ φυχαγωγικοὺς περιπάτους καὶ ἐκδρομὲς κ.τ.δ., δόπτε γίνεται περισσότερο καταληπτὴ ἡ θεωρητικὴ διδασκαλία καὶ προβάλλονται εὔστοχες ἀπορίες πρὸς λύσιν. Στοὺς κλάδους τῆς Ψυχολογίας θὰ συμπεριληφθοῦν ἡ Ψυχολογία τῶν Ἀτομικῶν Διαφορῶν καὶ Χαρακτηρολογία καθὼς καὶ ὁ Σχολικὸς καὶ Ἐπαγγελματικὸς Προσανατολισμός. Ἀφθονες τέλος πρέπει νὰ είναι οἱ εύκαιριες γιὰ τὴν ἀσκήσι στὶς φυχομετρήσεις καὶ τὸν ἔθισμὸ τῶν σπουδαστῶν στὴν ψυχολογικὴ ἔρευνα. Οἱ σπουδασταὶ βαθμιαῖα θὰ μυηθοῦν στὸν τρόπο κατασκευῆς διαφόρων τέστ, στὸν τρόπο ἐπιδόσεως τῶν τέστ καὶ στὸν τρόπο ἐρμηνείας τῶν σχετικῶν ἀποτελεσμάτων ἀπὸ συγκεκριμένα περιστατικὰ καὶ στὴν λῆψὶ τῶν σωστῶν μέτρων, γιὰ τὴν ἔξαλειψὶ τῶν ἀδυναμιῶν καὶ ἐλλείψεων, που παρουσίασαν τὰ παιδιὰ στὰ διάφορα μαθήματα, στὴν συμπεριφορὰ τους καὶ τὸν χαρακτῆρά τους. Ἀπὸ τὸ 2ο ἔτος θὰ πρέπῃ ἀκόμη νὰ ἀναλάβουν τὴν συστηματικὴ ψυχολογικὴ παρακολούθηση ἐνὸς τοῦλάχιστον μαθητοῦ τῶν Προτύπων μὲ ὑποχρέωσι παραδόσεως σχετικοῦ φυχογραφήματος, περιλαμβάνοντος καὶ δέλτιο ἀτομικότητος, δύο τοῦλάχιστον μῆνες πρὶν τελειώσουν τὰ μαθήματα τοῦ 3ου ἔτους σπουδῶν.

Ἀνάλογη ἔργασία πρέπει νὰ γίνῃ καὶ στὸ μάθημα τῆς Παιδαγωγικῆς, τῆς Θεωρίας δηλ. καὶ τῆς Ἱστορίας τῆς Ἀγωγῆς. Ἐδῶ θὰ πρέπῃ κοντὰ στὰ ἄλλα νὰ γραφῇ ἀπὸ κάθε σπουδαστὴ καὶ μιὰ σοβαρὴ διατριβὴ, στὸ B' ἔξαμηνο τοῦ 3ου ἔτους, γιὰ νὰ διαπιστωθῇ κατὰ πόσον οἱ σπουδασταὶ ἀφομοίωσαν τὰ διδαχθέντα στὰ Παιδαγωγικὰ καὶ Ψυχολογικὰ μαθήματα γενικά.

β) Τὸ πρόσβλημα τῆς ἀσκήσεως τῶν σπουδαστῶν στὸν ὅρθὸ τρόπο διδασκαλίας, στὴν χρήσι τῶν συγχρόνων μεθόδων διδασκαλίας καὶ ἀγωγῆς καὶ τῶν ἐνδεικυομένων ἐποπτικῶν μέσων. Καὶ τὸ θέμα τοῦτο είναι ἀπὸ τὰ σοβαρώτερα καὶ πρέπει νὰ ἀντιμετωπισθῇ μὲ τὴν προσοχὴ ποὺ τοῦ ταιριάζει. Μέχρι σήμερα οἱ σπουδασταὶ πραγματοποιοῦσαν ἐλάχιστες δοκιμαστικὲς διδασκαλίες, που νὰ τὶς παρακολουθοῦν οἱ παιδαγωγοί τους καὶ ἔτσι νὰ ὠφελοῦνται θετικὰ ἀπὸ τὶς παρατηρήσεις καὶ τὴν κριτικὴ τους. Σὲ σπάνιες περιπτώσεις, νομίζω, μποροῦσαν νὰ διδάξουν ἀπὸ μιὰ φορὰ δὲ τὰ μαθήματα στὶς διάφορες τάξεις, ὑπὸ τὴν παρακολούθηση τοῦ καθηγητοῦ τῶν παιδαγωγικῶν μαθημάτων ἐγγοῦ. Οἱ λόγοι είναι πολλοὶ γιὰ νὰ δικαιολογηθῇ ἡ ἐλλειψὶ αὐτῆς, δπως δ ὑπερβολικὸς ἀριθμὸς σπουδαστῶν σὲ σύγκρισι μὲ τὸν ἀριθμὸ τῶν παιδαγωγῶν, ποὺ κατὰ τὸν νόμο ὀφείλουν νὰ παρακολουθοῦν τὶς δοκιμαστικὲς διδασκαλίες, ἢ πλημμελῆς παρακολούθηση τῶν διδασκαλιῶν ἀπὸ τοὺς καθηγητὰς τῆς διδακτικῆς, λόγῳ φόρτου ἔργασίας κλπ., ἀλλὰ αὐτὸ δὲν μᾶς ἀπαλλάσσει τῆς εὐθύνης γιὰ τὴν δρσι τῶν κακῶν ἔχόντων, φυσικά.

Γιὰ τὴν ἀποτελεσματικὴ ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος τούτου προτείνομε τὴν αὖξησι τοῦ ἀριθμοῦ τῶν καθηγητῶν τοῦ παιδαγωγικοῦ κλάδου καὶ τὴν διδασκαλία τῆς Εἰδικῆς Διδακτικῆς ἀπὸ τὸν πιὸ εἰδικὸ στὰ ζητήματα αὐτὰ παιδαγωγό. Γιὰ νὰ ὑπάρχῃ ἐνιαία κατεύθυνσι, προκειμένου γιὰ πολυτιμήματες Παιδαγωγικὲς Ἀκαδημίες, τὸ μάθημα τοῦτο πρέπει νὰ διδάσκῃ ἔνας καθηγητής σὲ δλους τοὺς σπουδαστὰς τοῦ αὐτοῦ ἔτους καὶ μάλιστα ταυτοχρόνως, στὶς σχετικές δὲ παραδόσεις μποροῦν νὰ παρευρίσκωνται καὶ οἱ ἄλλοι καθηγηταὶ τῶν παιδαγωγικῶν, ποὺ είναι καὶ ὑποχρεωμένοι νὰ βοηθοῦν τὸν διδάσκοντα τὴν Εἰδικὴ Διδακτική, παρακολουθῶντας τὶς δοκιμαστικὲς διδασκαλίες τῶν σπουδαστῶν. Τὶς ὥρες ποὺ ἔξικονομοῦνται ἀπὸ τὴν ταυτόχρονη διδασκαλία δλων τῶν τμημάτων θὰ διαθέτῃ δ διδά-

σκων σὲ φροντιστηριακή ἐργασία σὲ μικρές διμάδες σπουδαστῶν, ποὺ θὰ διευθύνωνται ἀπὸ τοὺς καθηγητάς τῶν παιδαγωγικῶν καὶ τὸν εἰδικόν ἐπὶ τῆς Εἰδικῆς Διδακτικῆς καθηγητή. Στὰ φροντιστήρια θὰ γίνεται συζήτησι τόσο πάνω στὸ περιεχόμενο τῶν κοινῶν παραδόσεων, δσο καὶ πάνω στὰ προβλήματα καὶ τὶς ἀπορίες τῶν σπουδαστῶν ἀπὸ τὶς δοκιμαστικές τους διδασκαλίες. Φυσικὰ οἱ ώρες ποὺ διαθέτει τὸ παλιὸ Πρόγραμμα δὲν ἔπαρκοῦν, ἀν θέλωμε νὰ μὴν περιφρισθοῦμε σὲ γενικότητες, ἀλλὰ νὰ μυήσωμε τοὺς σπουδαστάς στὸ πῶς θὰ διδάσκουν ἐνσύγειδητα καὶ μὲ ἐμπιστοσύνη στὶς διδακτικές των ἴκανοτητες τὰ διάφορα μαθήματα τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου. Γι' αὐτὸν ἡ διδασκαλία τῆς Γενικῆς καὶ Εἰδικῆς Διδακτικῆς πρέπει νὰ γίνεται καὶ στὰ τρία ἔτη σπουδῶν. Στὸ 1ο ἔτος θὰ διδάσκεται ἡ Γενικὴ Διδακτικὴ καθώς καὶ στὸ πρώτο τρίμηνο τοῦ δευτέρου ἔτους. Στὸ 2ο ἔτος θὰ ἀρχίσῃ ἐνωρὶς ἡ διδασκαλία τῆς Εἰδικῆς Διδακτικῆς τῶν Γλωσσικῶν μαθημάτων, ποὺ θὰ είναι δσο γίνεται πιὸ ἔξονυχιστική, γιατὶ πρόκειται γιὰ τὴ διδασκαλία τῆς μητρικῆς γλώσσας, δηλ. τοῦ πιὸ βασικοῦ ἀπὸ τὰ μαθήματα τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου καὶ στὸν ἕδιο χρόνο νὰ γίνουν ἀπὸ ὅλους τοὺς σπουδαστάς δσο τὸ δινατόν περισσότερες δοκιμαστικές διδασκαλίες, μὲ συστηματική παρακολούθησι καὶ γόνιμη συζήτησι καὶ κριτική πάνω σὲ αὐτές. Στὸ 3ο ἔτος θὰ διδαχθῇ μὲ κάθε ἄνεσι καὶ ἡ Εἰδικὴ Διδακτικὴ τῶν λοιπῶν μαθημάτων καὶ θὰ γίνουν καὶ δοκιμαστικές διδασκαλίες, μία τούλαχιστον σὲ κάθε κλάδο τῶν διαφόρων μαθημάτων τοῦ Δημοτ. Σχολείου.

Ἔδιαίτερη προσοχὴ πρέπει νὰ δοθῇ στὴ διδασκαλία τῆς πρώτης ἀναγνώσεως καὶ τῆς κυρίως ἀγαγγώσεως καὶ τῆς ἀριθμητικῆς τῶν μικρῶν τάξεων καὶ γενικὰ στὶς μεθόδους κατὰ τὰ συστήματα ἐργασίας στὶς δύο ἡ τρεῖς πρώτες τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου — δπως είναι καὶ ἡ Ἐνιαία Διδασκαλία — γιατὶ καὶ ἡ Ψυχολογία ἀλλὰ καὶ ἡ διδακτική μας πείρα τὸ βεβαιώνει δτὶ ἡ ούσιαστική πρόοδος τῶν μαθητῶν τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου καὶ τοῦ Γυμνασίου ἔχαρτάται πάρα πολὺ ἀπὸ τὴν καλὴ ἡ κακὴ διδασκαλία καὶ ἀγωγὴ τῶν μαθητῶν στὶς τρεῖς πρώτες τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου. Ὑπενθυμίζω ἐδῶ τὴν τακτική, ποὺ ἀκολουθοῦν στὸ σημεῖο αὐτὸν τὰ Παιδαγωγικὰ Κολλέγια τῆς Σχωτίας. Γιὰ νὰ γίνη μὰ σπουδάστρια Νηπιαγωγὸς ἡ Διδασκαλίσσα τῶν δύο πρώτων τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου (Infant School) πρέπει νὰ φοιτήσῃ 3 χρόνια γιὰ νὰ πάρη Πτυχίο Διδασκαλίσσης Α) βαθμίου Ἐκπαιδεύσεως καὶ ἔπειτα νὰ φοιτήσῃ ἔνα ἀκόμη Ἀκαδημαϊκὸ ἔτος τούλαχιστον, γιὰ νὰ ἔξειδικευθῇ, δπως θὰ λέγαμε, στὸν τρόπο ἐργασίας μὲ μικρὰ παιδιά. Καὶ φυσικὰ οἱ Βρετανοί, ποὺ διακρίνονται γιὰ τὴ σύνεσι καὶ τὸ ρεαλιστικὸ τους πνεῦμα, πάνω στὰ ζητήματα αὐτά, ἀκολούθησαν τὴν τακτικὴ αὐτὴ ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια καὶ ὕστερα ἀπὸ μελέτη ἔτῶν, ποὺ τοὺς ἔπεισε δτὶ, δπως σὲ κάθε οίκοδόμημα, ἔτσι καὶ στὸ ἐκπαιδευτικὸ οίκοδόμημα τὰ γερά θεμέλια ἔχουν τὴν μεγαλύτερη ἀξία. Ἀρα γε δὲν θὰ βρεθῇ κάποιος καὶ στὸν τόπο μας ἀπὸ τοὺς ἀρμοδίους ποὺ νὰ καταλάβη τὴν τόσο σπουδαία καὶ δλοφάνερη αὐτὴ ἀλήθεια καὶ νὰ βοηθήσῃ ὥστε νὰ πάρη ἐπὶ τέλους καὶ στὸν τόπο μας τὸν σωστὸ τῆς δρόμο ἡ ἐκπαίδευσι τῶν Νηπιαγωγῶν καὶ τῶν Διδασκαλισσῶν τῶν πρώτων τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου;

Γεννιέται δμως καὶ ἔνα ἀλλο ἔρωτημα: πῶς καὶ ποῦ θὰ πρέπη νὰ γίνωνται οἱ δοκιμαστικές διδασκαλίες τῶν σπουδαστῶν. Προσωπικὰ πιστεύω, δτὶ μὰ τόσο σοβαρὴ ἐργασία πρέπει βασικὰ νὰ γίνεται στὰ Πρότυπα τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καὶ στὰ πλησιέστερα σχολεῖα τῆς ἔδρας τῆς κάθε Ἀκαδημίας, ποὺ θὰ βρίσκωνται ὑπὸ τὸν ἔλεγχο τῆς Ἀκαδημίας καὶ θὰ ἀποτελοῦν μὰ μικρὴ Ἐκπαιδευτικὴ Περιφέρεια Α) βαθμίου Ἐκπαιδεύσεως μὲ Ἐπιθεωρητὴ ἔνα ἀπὸ τοὺς παιδαγωγούς καὶ κατὰ προτίμησι τὸν καθηγητὴ τῆς Εἰδικῆς Διδακτικῆς, ποὺ θὰ είναι τούλαχιστον Ὑποδιευθυντής, δηλ. κάποιος βαθμοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Α) βαθμίου Ἐκπαιδεύσεως. Στὰ σχολεῖα αὐτά, δπως γίνεται καὶ στὰ Πρότυπα, πρέπει νὰ τοποθετηθοῦν οἱ καλύτεροι ἐκπαιδευτικοὶ Α) βαθμίου Ἐκπαιδεύσεως, ὥστε νὰ είμαστε βέβαιοις δτὶ οἱ ἀσκούμενοι σπουδασταὶ παίρνουν σωστὲς κατευθύνσεις ἀπὸ τὰ πρώτα βήματα

τῆς διδακτικῆς τους ἐμπειρίας στὰ σχολεῖα, δην θὰ ἀσκοῦνται. Αὐτονόητο εἶναι ότι στὴν μικρὴ αὐτὴ Περιφέρεια πρέπει νὰ ὑπαχθοῦν σχολεῖα διαφόρου δργανικότητος, ώστε οἱ σπουδασταὶ ἔκτὸς ἀπὸ τὴν πλούσια διδακτικὴ ἐμπειρία νὰ ἀποκτοῦν ἵκανη ἐμπειρία καὶ στὰ λοιπὰ προβλήματα (δργανώσεως, λειτουργίας) τῶν Δημοτικῶν μας Σχολείων. Γιατὶ δὲν εἶναι νοητὸν γὰρ στέλλωμε τοὺς πρωτοδιορίζομένους σὲ δλιγοθέσια σχολεῖα — καὶ κατὰ κανόνα μονοθέσια — χωρὶς νὰ τοὺς ἔχωμε δώσει τὴν εὐκαιρία νὰ ζήσουν καὶ νὰ κατανοήσουν τὰ ποικίλα προβλήματα, ποὺ τὰ σχολεῖα αὐτὰ παρουσιάζουν. Σκόπιμο ἀκόμη κρίνω νὰ ἀφιερώνεται καὶ μιὰ τούλαχιστον ἑβδομάδα πρὸς τὸ τέλος τοῦ ζεούς γιὰ συνεχὴ διδασκαλία καὶ διοίκησι ἀπὸ μέρους τῶν τελειοφοίτων στὰ σχολεῖα τῆς Περιφέρειας τῆς Ἀκαδημίας καὶ τῆς περιοχῆς γύρω ἀπὸ αὐτὴν. Οἱ σπουδασταὶ θὰ μέγουν τὶς ἡμέρες αὐτὲς στὰ χωριὰ κατὰ μικρὲς διμάδες καὶ ἐνῷ μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς θὰ διδάσκουν ἄλλοι θὰ ἀσχολοῦνται, ἐκ περιτροπῆς μὲ τὴ μελέτη τῆς περιοχῆς ἀπὸ γεωγραφική, φυσιογνωστική, ιστορική καὶ πολιτιστική γενικὰ ἀποψί, δπως ἡ πατριδογνωστική ἀρχὴ τοῦ συγχρόνου σχολείου ἀλλωστε ἐπιβάλλει.

γ) Τὸ πρόβλημα τῶν πληθωρικῶν τάξεων: Ἡ κατάρτισι τῶν σπουδαστῶν ἔξαρται ἀμεσαὶ ἀπὸ τὸν μικρὸν ἢ μεγάλο ἀριθμὸν τους. Σὲ ὥρισμένα μαθήματα ἢ διδασκαλία μπορεῖ νὰ γίνεται δπως καὶ στὸ Πανεπιστήμιο, σὲ μεγάλο ἀριθμὸν σπουδαστῶν, ἐνῷ σὲ ἄλλα πρέπει νὰ γίνεται σὲ μικρὲς τάξεις. Πιστεύομε ότι σὲ κάθε τμῆμα δὲν πρέπει γὰρ φοιτοῦν περισσότεροι ἀπὸ 40 σπουδασταὶ — μᾶλι μὲ τοὺς τῶν εἰδικῶν κατηγοριῶν — καὶ ότι σὲ πολλές περιπτώσεις τὸ Τμῆμα πρέπει νὰ χωρίζεται σὲ διμάδες τῶν 10 ἕως 20 ἀτόμων, δπως στὰ φροντιστηριακὰ καὶ ἐργαστηριακὰ μαθήματα, στὶς ὥρες τῶν δοκιμαστικῶν διδασκαλιῶν κλπ. Όσακις οἱ ἀνάγκες τῆς ἐκπαίδευσεως ἀπαιτοῦνται αὔξησι τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰσαγομένων πρέπει τοῦτο γὰρ συνδυάζεται μὲ ταυτόχρονη αὔξησι καὶ τῶν Τμημάτων σὲ κάθε Ἀκαδημίᾳ, γιὰ μὴ δυσχεραίνεται τὸ ἔργο τῆς καταρτίσεως τῶν σπουδαστῶν. Στὸ Τμῆμα Θηλέων τῆς Ἀκαδημίας Θεσσαλονίκης, ποὺ ἐφέτος διευθύνω, ἔχει τὸν φανταστικὸ ἀριθμὸ τῶν 88 σπουδαστριῶν, δηλ. διπλάσιο τοῦ κανονικοῦ ἀριθμοῦ, ποὺ προβλέπει δὲ Νόμος. Εἶναι φανερὸν πώς μὲ τέτοιο ἀριθμὸν χωλαίνει σημαντικὰ τὸ ἔργο τῆς συστηματικῆς παρακολουθήσεως καὶ ἐλέγχου τῆς ἐργασίας τῶν σπουδαστριῶν, δισεύσυνείδητοι καὶ ἀν εἶναι οἱ διδάσκοντες στὸ Τμῆμα αὐτό. Ἡ αὔξησι τοῦ ἀριθμοῦ τῶν σπουδαστῶν προσύποθέτει καὶ ἀνάλογη αὔξησι τοῦ προσωπικοῦ, καὶ μάλιστα τοῦ παιδαγωγικοῦ προσωπικοῦ. Ἐπειδὴ δμως κάτι τέτοιο δύσκολα θὰ τὸ ἐγκρίνῃ τὸ Γενικὸ Λογιστήριο οἱ μόνες πρακτικὲς λύσεις ποὺ ἀπομένουν εἶναι: α) νὰ παρέχεται στοὺς καθηγητάς τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν, δπως γίνεται καὶ στὴ Β) βάθμο. Ἐκπαίδευσι, τὸ δικαίωμα νὰ διδάσκουν ἐπὶ πλέον ὥρες μὲ ἵκανοποιητικὸ ἐπιμίσθιο, ώστε νὰ διδάξουν τὶς ἐπὶ πλέον ὥρες ποὺ ἀπαιτοῦνται στὰ Τμήματα, ποὺ θὰ προστίθενται κάθε φορὰ καὶ β) μερικὰ ἀπὸ τὰ διδασκόμενα μαθήματα νὰ γίνωνται σὲ δλους τοὺς σπουδαστάς τῆς αὐτῆς τάξεως. Ἔτσι σὲ Ἀκαδημίες μὲ 3 τμήματα θὰ ἔξικογμονται τὰ 2) 3 τοῦ συγολικοῦ ἀριθμοῦ ὥρων διδασκαλίας τῶν μαθημάτων, ποὺ δὲ ἀριθμὸς τῶν παρακολουθούντων σπουδαστῶν δὲν ἐπηρεάζει τὴ διδασκαλία τους.

'Αναλυτικὸ καὶ 'Ωρολόγιο Πρόγραμμα μαθημάτων

Τὸ Πρόγραμμα μαθημάτων τῶν Παιδαγωγικῶν Κολλεγίων τῆς Σχωτίας ποὺ ἔχομε ἐκθέσει παραπάνω μᾶς παρέχει ἀρκετὲς χρήσιμες ὑποδείξεις γιὰ τὴν σύνταξι καὶ τῶν δικῶν μας σχετικῶν προγραμμάτων. Παρατηρήσαμε ἐκεῖ α) τὸν περιωρισμένο ἀριθμὸ διδασκομένων μαθημάτων, β) τὸν περιωρισμένο ἐπίσης ἀριθμὸ ὥρων διδασκαλίας καὶ γ) τὴν ἐκτέλεσι ἀρκετῆς ἐργασίας μὲ τὸ σύστημα τῶν μικρῶν διμάδων τῶν 10 ἕως 20 (καὶ 25 σὲ μερικὲς περιπτώσεις) ἀτόμων.

Εἶναι γεγονός ότι τὰ σχολεῖα Β) βαθμίου 'Ἐκπαίδευσεως στὴ Μεγάλη Βρεταν-

για λειτουργούν κάτω από δάριστες συνθήκες έν συγχρίσει πρὸς τὰς δικά μας σχολεῖα B) βαθμίου Ἐκπ) σεως και εἶναι γιὰ τὸν λόγο αὐτὸν φυσικὸ γὰ καταρτίζωνται καλύτερα οἱ μαθηταὶ τῶν σχολείων αὐτῶν, ποὺ εἰσάγονται στὰ Παιδαγωγικὰ Κολλέγια, και νὰ ἔχουν περισσότερες γενικὲς γνώσεις. Ἀλλὰ αὐτὸν δὲν θὰ ἡταν ἀρκετὸν γιὰ νὰ δικαιολογηθῇ γιατὶ μαθήματα και ὥρες διδασκαλίας στὰ Παιδαγωγικὰ Κολλέγια εἶναι περιωρισμένα. Κοντὰ σὲ αὐτὰ δὲ περιφρισμὸς μαθημάτων και ὥρων διδασκαλίας διφεύλεται στὴν πίστι τῶν Βρετανῶν ἀρριδίων και παιδαγωγῶν, διτὶ τὸ Πρόγραμμα τῶν Ἀνωτάτων Ἐκπαιδευτικῶν Ιδρυμάτων δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ πολλὲς ὁρες θεωρητικῆς διδασκαλίας, ώστε νὰ παρέχεται στοὺς σπουδαστὰς δὲ απαιτούμενος γιὰ τὴν κατ' ἵδιαν μελέτη χρόνος. Πιστεύουν δηλ. οἱ Βρεταννοὶ διτὶ ἡ συστηματικὴ κατ' ἵδιαν μελέτη, κατευθυνομένη ἀπὸ τὴν Σχολὴ, συντελεῖ ἐξ ἴσου και πολλὲς φορὲς περισσότερο ἀπὸ τὴν ἀκαδημαϊκὴ διδασκαλία στὴν ἀφομολωσὶ τῶν διδασκομένων και τὴν αὐτομόρφωσὶ τοῦ σπουδαστοῦ. Προσωπικὰ πιστεύω διτὶ τὸ Πρόγραμμα τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν εἶναι παραφορτωμένο μὲ μαθήματα και ὅλη ποὺ δὲν προσφέρει σχεδὸν τίποτε τὸ οὐσιαστικό, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ διτὶ γίνεται αἰτία ἐλλιποῦς καταρτίσεως και πλημμελοῦς ἔξετάσεως βασικῶν θεωρητικῶν και πρακτικῶν γνώσεων. Ηρέπει λοιπὸν δὲ πριθυμὸς τῶν διδασκομένων μαθημάτων και τῶν ὥρων διδασκαλίας μερικῶν ἀπὸ κεῖνα ποὺ τελικὰ θὰ μείνουν νὰ περιορισθῇ σημαντικά, οἱ δὲ διδάσκοντες νὰ ἀποκτήσουν δργανικές θέσεις στὴν Παιδαγωγικὴ Ἀκαδημία, γιὰ νὰ προσφέρουν δλες των τις ὑπηρεσίες - ἐκτὸς ἀπὸ τὴν διδασκαλία - στὴν Σχολὴ, ἀν θέλωμε οἱ Παιδαγωγικὲς Ἀκαδημίες νὰ προοδεύσουν, νὰ λειτουργήσουν δμαλὰ και ἀποδοτικὰ σὲ δλους τοὺς τομεῖς δραστηριότητός των. Σὲ ἀντάλλαγμα τοῦ περιφρισμοῦ αὐτοῦ θὰ ἔχωμε τὴν σὲ βάθος ἔξετας τῶν σπουδαιοτέρων προβλημάτων κάθε διδασκομένου μαθήματος, ποὺ δημιουργεῖ τις προϋποθέσεις γιὰ τὴν πραγματικὴ ἐπιστημονικὴ μόρφωσὶ τοῦ αὐτιαγοῦ ἐκπαιδευτικοῦ. Εἶναι φανερό, πὼς δσα κι' ἀν διδάξωμε στοὺς σπουδαστὰς ποτὲ δὲν θὰ μπορέσωμε νὰ διδάξωμε τὰ πάντα. Οὔτε και εἶναι ἀνάγκη, κατὰ τὴ γνώμη μου, νὰ ἐπιδιώξωμε κάτι τέτοιο. Ἐκείνο ποὺ ἔχει μεγάλη σημασία εἶναι πὼς θὰ κάμωμε τοὺς σπουδαστὰς νὰ σκέπτωνται, νὰ ἀγαπήσουν τὴ μελέτη και τὴν ἔρευνα, δπότε μόγοι τους θὰ συμπληρώνουν τις ἐλλείψεις τους και θὰ πλουτίζουν τις γενικὲς και εἰδικὲς γνώσεις τους, δταν ἀποφοιτήσουν τὴν Σχολὴ.

Σὲ δ.τι ἀφορᾶ τις γενικὲς ἐγκυκλοπαιδικὲς γνώσεις τῶν σπουδαστῶν, ποὺ πρέπει νὰ ἔχουν πάρει στὰ σχολεῖα τῆς B) βαθμίου Ἐκπ) σεως, νομίζω διτὶ ἡ ἀντιμετώπισι τῶν ἐλλείψεων δὲν ἐπιτυγχάνεται μὲ τὴ διδασκαλία τῶν σχετικῶν μαθημάτων και στὶς Παιδαγωγικὲς Ἀκαδημίες, ἀλλὰ μὲ τὴν αὐστηρότερη ἐπιλογὴ, τῶν ὑποψηφίων. Μὲ τὸ προγρόμενο σύστημα ἔξετάσεων και εἰσαγωγῆς στὶς Παιδαγωγικὲς Ἀκαδημίες γιὰ νὰ θεωρηθῇ κανεὶς ἐπιτυχών, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ μεγάλη γενικὴ βαθμολογία, ἐπρεπε νὰ ἔχῃ ἐπιτύχει και τὴ βάσι δέκα (10) στὰ Ἀρχαῖα Ἐλληνικὰ και τὰ Νέα Ἐλληνικὰ ("Ἐκθεσὶ ἰδεῶν) και τὴ βάσι δκτώ (8) στὰ Μαθηματικά. Ο θεσμὸς τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου, θαυμάσιος στὸ σύνολό του, ἐπρεπε νὰ μὴ παραβλέψῃ τὴν λεπτομέρεια αὐτῆ. Ή βάσι στὰ Ἐλληνικὰ και τὰ Μαθηματικὰ ἀποτελεῖ μιὰ κάποια ἐγγύησι γιὰ ἔναποινιτοῦ ἐπίπεδο γνώσεων, ώστε νὰ μήν ὑπάρχῃ ἀνάγκη διδασκαλίας τῶν γνώσεων αὐτῶν μέσα στὶς Ἀκαδημίες, δπότε τὰ μαθήματα αὐτὰ θὰ μποροῦσαν νὰ ὑπαχθοῦν στοὺς κλάδους ἔξειδικεύσεως, γιὰ δσους θὰ τὸ ἐπιθυμοῦσαν. "Ἐτοι θὰ εἶχωμε οἰκονομία πολλῶν διδακτικῶν ὥρων, γιὰ τὴ διδασκαλία τῆς Ἐλληνικῆς γλώσσας και Λογοτεχνίας, ποὺ κατὰ τὴ γνώμη μου δὲ λειτουργὸς τῆς A) βαθμίου Ἐκπαιδεύσεως πρέπει νὰ κατέχῃ τόσο καλὰ δσο σχεδὸν και ἐνας φιλόλογος, γιὰ πρέπει νὰ εἶναι σὲ θέσι νὰ μελετᾶ τὰ κείμενα τῆς ἀρχαίας Ἐλληνικῆς — και τὰ βυζαντινὰ κείμενα — στὸ πρωτότυπο. Μιὰ τέτοια ἔξειδικευσι, δπως εἴπαμε παραπάνω, θὰ μποροῦσε νὰ χρησιμεύσῃ σὰν βασικὸ ἐφόδιο γιὰ τὴ συγέχιση πανεπιστημιακῶν σπουδῶν στὴ Φιλολογία, γιὰ δσους θὰ ηθελαν νὰ προχωρήσουν παραπέρα.

Αναφορικά μὲ τὴ διδασκαλία τῶν Ξένων Γλωσσῶν στὶς Παιδαγωγικὲς Ἀκαδημίες θὰ ηθελα νὰ προσθέσω μερικὲς σκέψεις μου. "Οπως εἶναι γνωστὸ οἱ περιστεροὶ ἀπὸ τοὺς μαθητὰς τῶν σχολείων Β) βαθμίου Ἐκπαιδεύσεως μαθαίνουν μᾶς ξένη γλώσσα σὲ Ἰνστιτοῦτα Ξένων Γλωσσῶν, ποὺ εὔτυχῶς ἀφθονοῦν σήμερα στὴν πατρίδα μας καὶ ὑπάρχουν καὶ στὶς μικρότερες κωμοπόλεις μας. "Ετοι ἀρκετοὶ ἀπὸ τοὺς εἰσαγομένους στὶς Παιδαγωγ. Ἀκαδημίες ἔχουν ἀρκετὲς γ.ώσεις, βάσεις σὲ κάποια ἀπὸ τὶς συνηθέστερα διδασκόμενες στὸν τόπο μας ξένες γλώσσες, Ἀγγλική, Γαλλική καὶ Γερμανική. Ἐμεῖς, δημιούριοι, ἀγνοοῦντες τὴν πραγματικότητα αὐτῆς, τοὺς ὑποχρεώνομες νὰ παρακολουθήσουν τὴν ξένη γλώσσα ποὺ ἔτυχε νὰ διδάσκεται στὴν Ἀκαδημία καὶ ἀναγκάζομε πολλοὺς ἀπὸ τοὺς σπουδαστὰς νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν σπουδὴν τῆς γλώσσας, ποὺ εἶχαν ἀρχίσει, ἀντὶ νὰ τοὺς διευκολύνωμε νὰ συμπληρώσουν τὶς γνώσεις τους στὴ γλώσσα αὐτῆς. Ἄλλα καὶ στὶς περιπτώσεις ποὺ παρακολουθοῦν τὴν γλώσσα ποὺ εἶχαν ἀρχίσει πρὶν εἰσαχθοῦν στὴν Ἀκαδημία καὶ τότε ἀκόμη δὲν τοὺς προσφέρομε τίποτε τὸ οὐσιαστικό, γιατὶ τοὺς ἔξομοιώνομε μὲ τοὺς ἐντελῶς ἀρχαρίους καὶ τοὺς παρέχομε ἐτοι γνώσεις, ποὺ ηδη τοὺς εἶναι γνωστές. "Επειτα καὶ δ τρόπος διδ) λας, δημιούριοι γίνεται σήμερα, δὲν ἴκανοποιεῖ. Η διδασκαλία ξένων γλωσσῶν ἀπαιτεῖ μικρὲς τάξεις τῶν 15-25 μαθητῶν ἐνῷ ἔχει ἔχομε τάξεις τῶν 55 κατὰ μέσον δρο σπουδαστῶν. "Ετοι τὰ ἀποτελέσματα εἶναι πολὺ πενιχρά. Νομίζω λοιπὸν δτι τὸ καλύτερο ποὺ ἔχομε νὰ κάμωμε εἶναι νὰ ἐπιτρέψωμε στοὺς σπουδαστὰς μας νὰ φοιτοῦν σὲ ἀναγγωρισμένα Ἰνστιτοῦτα Ξένων Γλωσσῶν, ποὺ εὔτυχῶς ὑπάρχουν σήμερα παντοῦ δπου λειτουργοῦν Παιδ. Ἀκαδημίες καὶ νὰ ἀπαιτήσωμε στὸ τέλος τῶν τριετῶν σπουδῶν τους ἔνα ἐπίσημο πιστοποιητικό, διστερα ἀπὸ ἔξετάσεις σὲ ὅλη ποὺ ἔμεῖς θὰ ἔχωμε ἀπὸ πρὶν καθορίσει, ὥστε νὰ εἴμαστε βέβαιοι δτι γνωρίζουν ἴκανοποιητικά μᾶς ξένη τούλαχιστον γλώσσα. "Ετοι καὶ τὸ Πρόγραμμα θὰ ἀπελευθερώσωμε ἀπὸ τὶς ὡρες διδασκαλίας ξένων γλωσσῶν καὶ οὐσιαστικώτερα ἀποτελέσματα θὰ ἔχωμε σὲ δτι ἀφορᾶ τὴ γνῶσι μᾶς ξένης γλώσσας ἀπὸ τοὺς σπουδαστὰς. "Αν ἡ γνώμη μας αὐτῇ δὲν γίνεται ἀποδεκτὴ τότε ἡ μόνη πρακτικὴ λύσι εἶναι νὰ διορισθοῦν στὶς Παιδαγωγικὲς Ἀκαδημίες μόνιμοι καθηγηταὶ τῶν Ξένων Γλωσσῶν (Ἀγγλικῆς, Γαλλικῆς, Γερμανικῆς) — δύο τούλαχιστον — κάτοχοι Πανεπιστημιακοῦ πτυχίου δπωσθήποτε καὶ μὲ μεταπτυχιακὲς σπουδὲς στὸ ἔξωτερικό.

Κατόπιν τῶν ἀγωτέρω τὸ Ὡρολόγιο Πρόγραμμα μαθημάτων στὶς Παιδαγωγικὲς Ἀκαδημίες μὲ τριετὴ κύκλο σπουδῶν θὰ μποροῦσε νὰ εἶναι περίπου τὸ ἔξης:

ΣΥΝ. ΟΡΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛ.	ΩΡΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ									
	Α' ΕΤΟΣ		Β' ΕΤΟΣ		Γ' ΕΤΟΣ		Σ. Σ.			
	ΩΡΑΙ	έξαμην.	ΩΡΑΙ	έξαμην.	ΩΡΑΙ	έξαμην.	A'	B'	Σ. Σ.	
1. Φιλοσοφία (Εἰσαγωγὴ - Ιστορία) ..	4	1	—	2	2	2	1	1	—	—
2. Κοινωνιολογία ..	1	—	—	—	—	—	1	—	2	1
3. Ψυχολογία (Γενική, Παιδαγωγική)	7	2	2	2	3	4	2	2	2	3
4. Θεωρία τῆς Ἀγωγῆς ..	4	2	2	2	1	1	1	1	1	—
5. Ιστορία τῆς Ἀγωγῆς (μετὰ στοιχείων Σχολικῆς Νομοθεσίας ..	3½	—	—	—	2	—	4	1½	2	1
6. Ἐπαγγελματικός Προσανατολισμός	3	—	—	—	2	2	2	1	2	2
7. Φροντιστηριακαὶ - πρακτικαὶ ἀσκήσεις εἰς Παιδαγωγικὰ - Ψυχολογίαν	3	1	1	1	1	1	1	1	1	3
8. Γενικὴ Διδακτικὴ καὶ παρακολούθησις ἐργασίας Προτύπων Ἀκαδημίας ..	3	2	2	2	1	2	—	—	—	—
9. Εἰδικὴ Διδακτικὴ - Διδακτικαὶ ἀσκήσεις ..	11	—	—	—	3½	—	7	7½	9	6
10. Ἐρμηνεία Κανῆς Διαθήκης καὶ Πατρολογία ..	4	1	1	1	1	1	2	2	2	2

- Φιλοσοφία (Εἰσαγωγὴ - Ιστορία) ..
- Κοινωνιολογία ..
- Ψυχολογία (Γενική, Παιδαγωγική)
- Θεωρία τῆς Ἀγωγῆς ..
- Ιστορία τῆς Ἀγωγῆς (μετὰ στοιχείων Σχολικῆς Νομοθεσίας ..
- Ἐπαγγελματικός Προσανατολισμός
- Φροντιστηριακαὶ - πρακτικαὶ ἀσκήσεις εἰς Παιδαγωγικὰ - Ψυχολογίαν
- Γενικὴ Διδακτικὴ καὶ παρακολούθησις ἐργασίας Προτύπων Ἀκαδημίας ..
- Εἰδικὴ Διδακτικὴ - Διδακτικαὶ ἀσκήσεις ..
- Ἐρμηνεία Κανῆς Διαθήκης καὶ Πατρολογία ..

Α'	Β'	Γ'	Σ. Σ.
4	2	2	—
1	—	—	1
7	4	2	—
4	1	1	—
3½	2	4	1½
3	2	2	—
3	1	1	—
3	2	—	—
11	3½	7	7½
4	1	1	—

11. Άρχαια Ελληνικά (Γραμματ.-Συντακτ.)	4	3	3	3	1	-	2	-	-	-	3
12. Νεοελλην. Γλωσσα και Γραμματεία	6	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
13. Λαογραφία	1	-	-	-	1	1	1	-	-	-	2
14. Άγαγή του Λόγου	1	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-
15. Ιστορία Πολιτισμού - Γεν. Ιστορία	3	2	2	2	1	1	1	-	-	-	2
16. Μαθηματικά	2	2	2	2	-	-	-	-	-	-	2
17. Φυσική - Χημεία	3	2	2	2	1	2	-	-	-	-	3
18. Στοιχεία Γεωπονίας	3	2	2	2	1	1	1	-	-	-	3
19. Στοιχεία Δημοχρατικού Πολιτεύματος και του Δικαίου	1	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-
20. Στοιχεία Οίκονομικής	1	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-
21. Γενική και Σχολική Τγιεινή	2	-	-	-	1	1	1	1	1	1	-
22. Μουσική ('Ενόργανος, 'Εκκλησιαστική, 'Ωδική)	7	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2
23. Τεχνικά	7	3	3	3	3	3	3	1	2	-	2
24. Γυμναστική	6	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
25. Οικιακή Οίκονομία (Θήλεις)	(4)	(2)	(2)	(2)	(1)	(2)	-	(1)	(2)	-	(2)
Σύνολον ώρων διδασκαλίας		30	29	31	33½	32	35	27	30	24	
Αρρενες Θήλεις		32	31	33	34½	34	35	28	32	24	

Δεν έτέθη τό μάθημα τῶν Ξένων Γλωσσῶν, για τοὺς λόγους τοὺς δποίους ἀναφέραμε, ἀλλὰ ὑπάρχει περιθώριον ὥρων, ἐάν πρόκειται γὰ τὸ διδάξουν στὶς Ἀκαδημίες μας μόνιμοι καθηγηταὶ καὶ δχιοί οἱ ἐπιμεσθίψ. Στὴν περίπτωσι διδασκαλίας του οἱ περισσότερες ὥρες θὰ τεθοῦν στὸ Α' καὶ τὸ Γ' ἔτος σπουδῶν. Στὴν στήλη «Ἐλδίκευσι» ἔχομε βάλει ἀρκετοὺς κλάδους, γιὰ γὰ ἴκανοποιήσωμε δσο γίνεται τὰ εἰδικὰ διαφέροντα καὶ τὶς κλίσεις τῶν σπουδαστῶν, ἀλλὰ οἱ ὥρες, ποὺ θὰ ἀπασχοληθοῦν, στὴν Ἀκαδημία μὲ τοὺς κλάδους αὐτούς, δὲν πρέπει γὰ ξεπεράσουν τὶς 6, γιὰ γὰ τοὺς μένη καιρὸς καὶ γιὰ ἄλλες ἔργασίες.

Πρότυπα Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν

Ἄπο δσα εἶπαμε ηδη διαγράφεται καθαρὰ καὶ ὁ ρόλος τῶν Προτύπων τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν. Τὰ Πρότυπα πρέπει γὰ χρησιμοποιούνται: α) γιὰ τὴν ἀσκησι τῶν σπουδαστῶν στὸν τρόπο διδασκαλίας τῶν μαθημάτων τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου, β) γιὰ τὴν ἀσκησι τῶν σπουδαστῶν στὴν ψυχολογικὴ παρακολούθησι τῶν μαθητῶν τῶν Προτύπων, γ) γιὰ τὴν μύησι τῶν σπουδαστῶν στὰ ποικίλα προβλήματα ὅργανώσεως καὶ λειτουργίας τῶν σχολείων καὶ δ) γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ ἔρευνα καὶ τὴν δοκιμὴ νέων μεθόδων διδασκαλίας κ.ἄ.

Οἱ διδάσκοντες στὰ Ηρότυπα, δπως καὶ ὁ ἰδρυτικὸς Νόμος τῶν Παιδαγωγικῶν προέβλεπε, πρέπει γὰ παίρνουν εἰδικὸ ἐπίδομα 15-25% ἐπὶ τοῦ βασικοῦ των μισθοῦ, γιὰ γὰ ἐνθαρρύνωνται ἔτσι ἀρκετοὶ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους ἐκπαιδευτικοὺς πρωτοβάθμιου ἐκπαιδεύσεως γὰ προσέρχωνται στὰ Πρότυπα, ἀφοῦ θὰ είναι ὑποχρεωμένοι γὰ παρακολουθοῦν τὶς προόδους τῆς Παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης, γὰ κάμνουν οἱ ἴδιοι ἔρευνητικὴ ἔργασία, γὰ θέτουν σὲ δοκιμασία νέες μεθόδους διδασκαλίας καὶ ἀγωγῆς καὶ γὰ βοηθοῦν στὰ ἔργο τῆς πρακτικῆς καταρτίσεως τῶν σπουδαστῶν, τόσο στὸν τομέα τῆς Διδακτικῆς, δσο καὶ στὸν τομέα τῆς Ψυχολογίας.

Οἱ Βιβλιοθῆκες τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν

Εἴδαμε στὰ προηγούμενα πόσο οἱ Βιβλιοθῆκες τῶν Παιδαγωγικῶν Κολλεγίων τῆς Σχωτίας συμβάλλουν στὴν ἐξυπηρέτησι τοῦ δλου Προγράμματος καὶ τῶν σκοπῶν τους. Πιστεύω ὅτι καὶ οἱ δικές μας Βιβλιοθῆκες πρέπει γὰ δργανωθοῦν καὶ λειτουργήσουν κατὰ παρόμοιο τρόπο, γὰ πλουτισθοῦν μὲ πολλὰ συγγράμματα, γὰ ἐγη-

μερώνωνται συνεχῶς καὶ γὰρ ἔχουν εὐρύχωρες αἰθουσες ἀναγνωστηρίων, γιὰ τὰ μελετοῦν σὲ αὐτὲς οἱ σπουδασταὶ, ἀντὶ γὰρ πηγαίνουν σὲ ἄλλες Βιβλιοθήκες — ὅπου ὑπάρχουν τέτοιες — καὶ γὰρ χάνουν πολύτιμο χρόνο, χωρὶς γὰρ μποροῦν γὰρ ἔξυπηρετηθοῦν οὐσιαστικὰ στὴ μελέτη τους, γιατὶ οἱ γενικὲς Βιβλιοθήκες δὲν ἔχουν τὰ βιβλία, ποὺ συνήθως ἀναφέρομε στὴ βιβλιογραφία τῶν διαφόρων μαθημάτων, ποὺ διδάσκονται στὶς Παιδαγωγικὲς Ἀκαδημίες. "Αν μάλιστα γινόταν δὲ συγδυασμὸς γὰρ ὑπάρξῃ καὶ συστίτιο στὶς Παιδαγωγικὲς Ἀκαδημίες θὰ μποροῦσαν οἱ σπουδασταὶ γὰρ μένουν στὴν Ἀκαδημία καὶ γὰρ ἐκμεταλλεύονται ἔτοι τὸ χρόνο κινήσεως γιὰ φυχαγωγία καὶ μελέτη μέσα στὴ Σχολή τους.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: AN. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΑΠΑΖΩΝΑ

ΒΑΣΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

ΣΠΥΡΟΥ ΚΟΚΚΙΝΗ

Βιβλιοθηκάριου τής Βιβλιοθήκης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

(Συνέχεια από τὸ προηγούμενο)

- 526 Γαιοδεσία
527 Ούρανια Ναυσιπλοΐα
528 Ναυτικά 'Ημερολόγια, 'Εφημερίδες
529 Μέτρηση τοῦ Χρόνου
- 530 Φυσική, Σχετικότητα
531 Μηχανική τῶν Στερεῶν
532 Μηχανική τῶν 'Υγρῶν
533 Μηχανική τῶν 'Αερίων
534 'Ακουστική
535 'Οπτική
536 Θερμότητα
537 'Ηλεκτρισμὸς καὶ 'Ηλεκτρονική
538 Μαγνητισμὸς
539 Μοριακή, Πυρηνική καὶ 'Ατομική Φυσική
539.7 'Ατομική 'Ενέργεια
- 540 Χημεία
541 Φυσικοχημεία
542 'Οργανα καὶ Συσκευές Χημικῶν 'Εργαστηρίων
543 'Ανάλυση
544 Ποιοτική 'Ανάλυση
545 Ποσοτική 'Ανάλυση, 'Αναλυτική Χημεία
546 'Ανδργανη Χημεία
547 'Οργανική Χημεία
548 Κρυσταλλογραφία
549 'Ορυκτολογία
- 550 Γεωλογία
551 Φυσική καὶ Δυναμική Γεωλογία, Σεισμοί
552 Πετρολογία
553 Οικονομική Γεωλογία
554 Γεωλογία τῆς Εύρωπης
555 Γεωλογία τῆς 'Ασίας
556 Γεωλογία τῆς 'Αφρικῆς
557 Γεωλογία τῆς Β. 'Αμερικῆς
- 656

- 558** Γεωλογία τῆς Ν. Αμερικῆς
559 Γεωλογία τῆς Ωκεανίας καὶ τῶν Πολικῶν περιοχῶν
- 560** Παλαιοντολογία
561 Παλαιοθοτανική
562 Ἀσπόνδυλα
563 Πρωτόζωα
564 Μαλάκια
565 Ἀρθρόποδα
566 Σπονδυλωτά
567 Ἰχθεῖς
568 Ἐρπετά
569 Θηλαστικά
- 570** Βιολογία
571 Προϊστορική Ἀρχαιολογία
572 Ἀνθρωπολογία
573 Φυσιολογία τοῦ Ἀνθρώπου, Σωματολογία
574 Βιολογία, Φυσική Ἰστορία
575 Ἑξέλιξη
576 Μικροβιολογία
577 Φιλοσοφία τῆς Βιολογίας
578 Μικροσκοπική
579 Συλλογές Φυσικῆς Ἰστορίας καὶ Βιολογίας
- 580** Βοτανική
581 Φυσιολογία καὶ Μορφολογία τῶν Φυτῶν
582 Συστηματική Βοτανική, Σπερματόφυτα
583 Δικοτυλήδονα
584 Μονοκοτυλήδονα
585 Γυμνόσπερμα
586 Κρυπτόγαμα
587 Πτεριδόφυτα
588 Βρύσιφυτα
589 Θαλλόφυτα
- 590** Ζωολογία
591 Γενική Ζωολογία
592 Ἀσπόνδυλα
593 Πρωτόζωα
594 Μαλάκια
595 Ἀρθρόποδα
596 Σπονδυλωτά
597 Ἀμφίβια
598 Ἐρπετά, Πτερωτά
599 Θηλαστικά
- 600** ΕΦΗΡΜΟΣΜΕΝΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ
601 Φιλοσοφία
602 Ἐγχειρίδια καὶ Περιλήψεις

- 603 Λεξικά, 'Εγκυκλοπαίδειες
 604 Δοκίμια, Διαδέξεις
 605 Περιοδικά
 606 'Εταιρείες
 607 'Έκπαίδευση
 608 'Εφευρέσεις, 'Ανακαλύψεις
 609 'Ιστορία

 610 'Ιατρική, 'Ιατροδικαστική
 611 'Ανατομία
 612 Φυσιολογία τοῦ 'Ανθρώπου, Φυσιολογική Χημεία, "Οραση, Μακροβιότης,
 Κυκλοφοριακό Σύστημα
 613 Προσωπική 'Υγιεινή
 614 Δημόσια 'Υγιεινή καὶ Προληπτική 'Ιατρική, "Εντομα φορεῖς ἀσθενειῶν
 615 Θεραπευτική, 'Ιαματικά Λουτρά, Φαρμακολογία
 616 'Εσωτερική Παθολογία, Νοσήματα, Ψυχιατρική, Φρενοπάθεια, Τροπικές
 'Ασθένειες, Μικροβιολογία
 617 Χειρουργική, 'Οφθαλμολογία, 'Οδοντιατρική
 618 Γυναικολογία καὶ Μαιευτική
 618.9 Παιδιατρική, Γεροντολογία

 620 Μηχανική, Τεχνολογία
 621 Μηχανολογία, Θερμοδυναμική, 'Υδραυλική
 621.3 'Ηλεκτρολογία
 621.38 'Ηλεκτρονικά Μέσα 'Επικοινωνίας
 621.384 Ραδιόφωνο
 621.3842 Ραδιοτηλέγραφος
 621.385 Τηλέφωνο
 621.386 Τηλεφωνικά Μηχανήματα
 621.388 Τηλεόραση
 622 Μεταλλειολογία, Μεταλλεῖα
 623 Στρατιωτική Μηχανική, 'Υποθρύχια
 624 Μηχανική τῶν Κατασκευῶν (δοκιμή)
 625 Μηχανική τῶν Μεταφορῶν (δδοποίηση)
 626 Διώρυγες
 627 'Υδραυλική
 628 'Υγειονολογική Μηχανική (δημόσια ἔργα)
 629 "Άλλοι κλάδοι Μηχανικῆς
 629.1 'Αεροναυτική, 'Αεροναυπηγική, 'Αερολιμένες
 629.2 Αύτοκίνητα 'Οχήματα
 629.8 Αύτοματισμός

 630 Γεωργία
 630.1 'Αγροτική Ζωή
 630.3 Λεξικά Γεωργικά
 630.4 Περιοδικά Γεωργικά
 630.6 'Οργανώσεις Γεωργικές
 630.9 'Αινθοκομία
 631 'Αγροτικές 'Έκμεταλλεύσεις, Λιπάσματα
 631.7 'Αρδευση